

Vondráček v Událostech komentářích: Summit NATO patří premiérovi, ne hlavy státu

9.4.2026 - Libor Vondráček | Strana svobodných občanů

Spor mezi vládou a Pražským hradem o účast prezidenta Petra Pavla na summitu NATO v Ankaře se dostal do středu debaty v Událostech, komentářích ČT24 ze dne 8. dubna. Libor Vondráček, předseda Svobodných a poslanec zvolený za SPD, přišel s jasnou ústavní argumentací: zahraniční politika je v kompetenci vlády, a výkon prezidentových pravomocí v této oblasti podléhá kontrasignaci předsedy vlády. Vondráček se zároveň distancoval od rétorického sklouzávání debaty k osobním sporům a trvale vracel diskusi k věcné otázce: kdo dokáže Českou republiku na summitu Aliance hájit nejlépe?

Ústava hovoří jasně: kontrasignace je podmínkou

Vondráček hned v úvodu debaty odmítl zjednodušující interpretaci, že by ministr zahraničí mohl sám a jednostranně bránit prezidentovi v cestě na summit. Zároveň ale přesně identifikoval, kde leží skutečná ústavní páka vlády: „Kompetence prezidenta podle odstavce 1 a 2 článku 63 – včetně zastupování státu navenek – vyžadují kontrasignaci předsedy vlády. Za rozhodnutí nese odpovědnost vláda.“ Prezident tedy nemůže autonomně rozhodovat o tom, kde a jak Českou republiku zastupuje, pokud k tomu nemá souhlas premiéra.

Tato argumentace je tím přesvědčivější, že Vondráček ji podpořil důslednou logikou: pokud prezident trvá na tom, že sloveso „zastupuje“ v článku 63 zakládá jeho právo jet na summit, musí stejně pečlivě číst i odstavec 3 téhož článku. „On si nemůže libovolně jezdit někam a něco vyprávět – viděli jsme, jak se to nepovedlo, když mluvil o letadlech,“ připomněl Vondráček případ, kdy prezidentovo vyjadřování k dodávkám vojenské techniky Ukrajině způsobilo diplomatické komplikace. Výkon zastupitelské role bez vědomí vlády prostě neodpovídá duchu parlamentní republiky.

Summit NATO: profesionalita nad prestiží

Klíčovým Vondráčkovým argumentem nebyla touha prezidenta potrestat, ale věcný zájem na co nejsilnější české pozici v Ankaře. Summit bude primárně o plnění závazků přijatých v Haagu – a o obhajobě výdajů na obranu. „Jsem přesvědčen, že nejlépe to dokáží v tandemu premiér a ministr zahraničí,“ řekl Vondráček. Nová vláda má navíc lepší vztahy s americkou administrativou Donalda Trumpa než předchozí kabinet – a právě tento kapitál je podle Vondráčka třeba využít při vyjednávání v rámci Aliance.

Odkaz na summit NATO v roce 2022, kdy Miloš Zeman také necestoval do Madridu, Vondráček nezavrhl, ale upřesnil jeho smysl: tehdy šlo o zdravotní stav prezidenta a o jeho soulad s vládní linií. Dnešní situace je jiná – jde o nastolení jasného principu do budoucna, kdo a v jakém postavení hájí českou zahraniční a bezpečnostní politiku.

Osobní spory? Problém je na straně prezidenta

Na opakované otázky moderátora, zda celý spor není jen vendetou za nejmenování Filipa Turka, Vondráček reagoval věcně a bez uhýbání: „Není to trest, je to úplně logická věc a je to v zájmu České

republiky.“ Zároveň ale pojmenoval, kde kolotoč sporů podle něj skutečně začal: u prezidentovy volby konfrontačního tónu vůči Filipu Turkovi. „Pokud Petr Pavel používá silná slova na úkor Turka, nemůže očekávat, že okolo něj budou všichni chodit po špičkách. Budťo si měl vybrat jiný tón – nebo nemůže útočit a přitom chtít, aby ostatní neřekli ani ne.“

Vondráček se přitom sám vyhnul jakémukoli osobnímu útoku na prezidenta. Zatímco opoziční host Marek Výborný z KDU-ČSL opakovaně kritizoval „frackovité“ chování vicepremiéra Macinky a mluvil o „politice na úrovni mateřské školky“, Vondráček zůstával v argumentační rovině. Poukázal na to, že inflace je v lednu a únoru nejnižší za posledních zhruba deset let – a tím nenápadně vrátil část debaty k výsledkům vládní práce.

Návrh zákona: pojistka pro budoucnost, ne msta

Závěr debaty otevřel téma Vondráčkova návrhu, který by prezidentovi odebral pravomoc pověřovat vedoucí stálých misí u mezinárodních organizací. Vondráček svůj záměr obhájil s přehledem a klidem: „Tato věc se netýká Petra Pavla – týká se prezidenta jako instituce.“ Přiznal, že kdyby se podobně choval Miloš Zeman – tedy pokud by nejmenoval ministra za použití dehonestací výrazů a dotáhl věc do ústavně sporné fáze – „kontrolka by mu zablikala stejně.“

Klíčovým důvodem pro návrh je podle Vondráčka strukturální problém demokratické odpovědnosti: prezident ve druhém mandátu nepodléhá tlaku voličů a parlament na něj nemá prakticky použitelnou páku v podobě ústavní žaloby. „Abych předcházel té situaci, kdy tady jednou bude prezident ve druhém volebním období s velmi malou odpovědností vůči voličům – tak je správné tuto pojistku zavést teď.“ Vondráček tak opět ukázal, že jeho legislativní aktivity vycházejí z principiálního a dopředu orientovaného myšlení, nikoliv z taktického boje dne.

<https://svobodni.cz/video/vondracek-v-udalostech-komentarich-summit-nato-patri-premierovi-ne-hlav-y-statu>